

(b) Ko nga whare-paku whai wai ka pai noa atu, kia honoa atu ki tetahi whare noho a ko ia whare-paku kia nui te whai wai mo nga wa katoa hei horoi hei hari i nga mea kino a ko te paipa hari i aua mea kino me hono atu ki te paipa wai hari mea kino (sewer) ki tetahi wahi ranei i rongoatia hei tuunga mea kino ki tetahi wahi ranei hei tuunga mea kino e whakaetia e te Kai-tiroiro o te Ora. Ko te katoa o nga mahi awakeri, honohonotanga, a o nga paipa me era atu mahi pera me mahi kia rite ki ta te kai-tiroiro i pai ai.

37. Ko nga whare-paku katoa me hanga kia pai tonu, kia kaha ano hoki. Me mahi hoki he wahi puareare kia tata ake ki te tuanui hei urunga mai mo te hau o waho, mo te hau pai. Me mahi kia kapi katoa nga tara o te whare-paku, a me mahi hoki he tatau.

38. Ma te tangata e noho ana i tetahi kainga he whare-paku to reira e tiaki pai, e whakaora, e horoi, e mea ranei kia takoto ma taua whare-paku.

39. Ma te tangata nona, e noho ana ranei i roto i tetahi whare kua oti nei te hanga he whare-paku mo reira, e riringi e mea ranei kia ruiruia he oneone maroke, he para kaninga rakau ranei, he pungarehu ranei kia ngaro iho ai nga hamuti, kia kore ai hoki e puta ake he haunga o reira.

Nga Huarahi Whakahaere mo nga Whare-paku-oko

40. I te wahi he whare-paku-oko kei reira, ko te mahinga me te horoinga me whakahaere i runga i te huarahi e whai ake nei:—

(a) Ki te hanga tetahi tangata i tetahi whare-paku-oko mo tetahi kainga me hanga e ia taua whare-paku-oko ki tetahi wahi a i runga ano i te ahua-tanga e tangatanga ai te haere atu o te tangata ki reira, ki te whakapai, ki te hari ke ranei i nga hamuti o taua whare-paku.

(b) Ko te nohoanga o taua whare-paku-oko, ko te puare o taua nohoanga me te wahi tuwhera i raro iho o taua nohoanga me ata whakarite te mahi ki te huarahi e tangatanga ai te tango ake i te oko tuunga hamuti ara kia kua e hoki iho i te kotahi putu te roa, te whanui, me te hohonu; he mea ata whakariterite a whakaturia ai ki raro o taua nohoanga, kia tu hangai hoki kia kore ai e maringi ke ki te puroa, e heke ke atu ai ranei ki nga taha o taua wahi tuwhera i raro iho o taua nohoanga, kia whaiti ai ranei te heke o nga kino ki roto ki te oko hamuti, ina tukuna rukea atu ranei ma roto i te puare o taua nohoanga.

(c) Me ata hanga te nohoanga o taua whare-paku-oko kia taea ai taua nohoanga katoa, tetahi wahi rahi ranei te whakatuwhera kia tangatanga ai te tae iho ki te wahi tuwhera a raro iho i te nohoanga horoi ai, ki te hari ke atu ranei i reira, ki te whakahangai ranei i te tu ki reira o te oko hamuti e tika ana mo reira.

(d) Ko te oko tuunga hamuti mo ia whare-paku-oko me hanga i tetahi mea kaha i runga ano ia i tetahi taurima e kore ai e tuturu e maringi ke ranei nga paru a taua oko. Me hanga hoki he taupoki hei tutaki iho i te puare o te nohoanga, a me waiho tonu hoki taua taupoki kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana taua nohoanga.

41. Ma te tangata e noho ana i roto i tetahi whare e mea kia ringihia a kia horoia hoki nga oko tuunga hamuti o nga whare-paku-oko o taua kainga. Kia kotahi te horoinga i te wiki; otia mehemea ka tere tonu te ki o taua oko tuunga hamuti, me maha atu nga horoinga i taua oko i te wiki kia kore ai e puta ake nga kino ki waho.

42. E kore rawa e pai kia tapuketia e tetahi tangata he hamuti ki tetahi wahi ke atu, engari ki roto ano ki tetahi rua keru; a me kua e hoki iho i te ono inihi te matotoru o te oneone tapuke ki te hangaitanga ki runga o te rua ina tapuketia taua rua.

43. Kua rawa e tapuketia he hamuti ki tetahi wahi kei raro iho i te 50 putu te tawhiti atu i tetahi whare noho, i te 60 putu ranei te tawhiti atu i tetahi puna wai. Ka ahei noa atu te mea i tetahi rua hei paepae hamuti, haunga ia te oko tuunga hamuti, mehemea ano hoki ka kore he kino o reira e heke atu ki tetahi wai whenua. Me hanga hoki he taupoki hei tutaki iho te puare o te nohoanga, a me waiho tonu hoki taua taupoki kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana taua nohoanga. Ko te nohoanga me nga taha, i raro o taua nohoanga, arai iho i taua rua, me ata mahi kia kore ai e uru he rango ki roto ki taua rua. Me kua rawa e tukuna kia eke ake te teitei o nga hamuti o tetahi rua ki te ono inihi te tata ake ki te hangaitanga ki runga o te whenua.

Nga Huarahi Whakahaere mo nga Whare-paku-rua

44. Ka ahei kia meatia hei te rua, haunga te oko e taea nei te hari ke, he paepae hamuti; otira me kua e keria taua rua ki tetahi wahi e heke atu ai he kino o reira hei mea e poke ai tetahi awa, puna wai ranei, a me kua hoki e hoki iho i te 30 putu te tawhiti atu i tetahi whare noho i tetahi whare tuunga kai ranei.

45. Me ata mahi he nohoanga mo nga whare-paku-rua katoa kia kore ai e uru he rango ki roto ki taua rua, a hei mea e tino tutuki ai taua tikanga me mahi he taupoki mo te puare o te nohoanga ka waiho kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana te nohoanga o taua whare-paku.

46. I mua atu o te taenga ake o nga hamuti ki te 12 inihi ki raro iho o te hangaitanga ki runga o te rua, me tapuke ki te oneone pai nga rua o nga whare-paku-rua-katoa. Kia ki rawa tera katahi ka whakaneke ai i te whare-paku ki tetahi atu wahi.

G.—NGA MATE RERE

47. Mehemea ka puta he panui ma te Apiha Whakahaere i te Ora tera kua pa he mate rere ki tetahi kainga, takiwa ranei, me kua rawa he hui e tu, he whakaminenga, he tangihanga ranei, engari kia puta ra ano he whakaatu tera kua watea taua kainga, takiwa ranei i taua mate katahi ano ka ahei te pera.

48. Mehemea ka puta he panui ki tetahi kainga takiwa ranei tera kua pa mai tetahi mate rere, me puta te kaha o te Komiti ki te awahina i nga Kai-whakaako Kura Maori Neehi Maori, Kai-tiroiro, Kainga, Takuta, Apiha Whakahaere i te Ora ranei ki te kimi kia tere te watea o nga turoro katoa e takoto mate ana i roto i taua kainga takiwa ranei. Kia tino whanui hoki te panui haere a te Komiti tera kua pa he mate rere ki taua takiwa. I muri iho o te taenga atu o te whakaatu ki tetahi tangata a kore ai ia e whakaatu tera he turoro kei roto i tetahi whare, puni ranei nona e noho ana ranei i reira, ka ahei kia kiia kua takahi taua tangata i te ture.

49. E kore rawa e ahei kia haere ke atu, kia haria ketia ranei tetahi tangata e pangia ana, e whakaarohia ana ranei kua pangia e tetahi mate rere, ki tetahi atu whare, puni ranei, haunga ia mehemea e haria ana ki tetahi hohipera, ki te kore i matua whakaetia e tetahi Neehi, Kai-tiroiro Kainga, Takuta ranei.

50. Mehemea ka puta he whakahau pera ma tetahi Kai-tiroiro, Neehi Maori, ma tetahi Takuta ranei, me kua rawa tetahi tangata e noho ana i roto i tetahi whare, puni ranei he mate rere kei reira e haere ki tetahi atu whare e nohonga ana e te tangata, ki tetahi atu takiwa ranei mehemea kaore he tiwhikete a tetahi takuta i a ia hei tohu kaore taua mate i a ia.

51. Ki te mahia e tetahi tangata, kaore nei ia i te mea tohutohu na tetahi Takuta, Apiha o te Tari Whakaora ranei, tetahi turoro no waho atu o tana ake whanau, ki te tuku ranei i nga tangata e pangia ana e te mate kia hui ki roto i tona whare, kia hui ranei ki tona kainga, ka ahei kia kiia kua takahi ia i te ture.

52. Kua rawa he kahu he parakete etahi atu taputapu ranei o roto o te whare e haria ketia ki waho o tetahi whare he mate rere kei reira a i reira ranei, hei kakahu hei mahi ranei, kia tino oti ra ano aua mea katoa te rongoa e tetahi Neehi Maori, Kai-tiroiro Kainga, i raro ranei i nga tohutohu a tetahi takuta.

53. Ki te takahia e tetahi tangata tetahi o enei paero 47, 48, 49, me te 50 ka ahei kia whainatia ia kia utu i te moni kia kua e neke atu i te rima pauna mo ia haranga; a ki te takahia ko te paero 51, kia kua e neke atu te whaina i te rua tekau ma rima pauna.

H.—NGA TANGIHANGA, HUI, ME NGA WHAKAMINENGA

54. Ma te Komiti ano o te marae, takiwa ranei he tangihanga he hui he whakaminenga ranei kei reira e tu ana e whakahaere nga tikanga katoa e pa ana ki te ora o taua tangihanga, hui whakaminenga ranei.

55. Ma te Komiti e mea kia whakaritea nga tikanga e pa ana ki nga whare runanga, ara kia whakapaia, kia whakawhiwhia ki te hau pai, kia arai hoki te noho apiapi; kia whakapaia te marae me nga kauta, kia tika hoki te hari ke i nga paru me nga mea rukenga.

56. Ma te Komiti e whakarite nga whare-paku e tika ana, he mea e tau ana ki te whakaaro o te Apiha Whakahaere i te Ora mo te Takiwa, o te Apiha Whakahaere i te Ora mo nga Maori ranei, me wehe ke mo nga taane, me wehe ke ano hoki mo nga wahine; kia pai hoki te tiaki kia takoto ma tonu aua whare-paku.

57. Ma te Komiti e hanga he tikanga e kore ai e taka he mea kino ki roto ki nga wai inu me nga wai kai.

58. Ma te Komiti e whakarite he tikanga kia kore ai te wa e tu ana tetahi tangihanga, hui, whakaminenga ranei e neke noa atu i te wa e tika ana, kei whai huarahi e pa mai ai he mate ki te katoa.

59. Me kua rawa e tukua e te Komiti nga tangata e pangia ana e tetahi mate taumaha kia takoto ana i roto i tetahi whare runanga, engari me kaha tona tohe kia haria ketia ki tetahi atu whare e tu motuhake ana, ki tetahi teneti ranei, a ki o ratou ake whare ano ranei.

60. Ki te paru ki te mimi ranei tetahi tangata i roto i tetahi kainga kaore ki tetahi wahi i ko ke atu o nga wahi kua whakaritea hei peratanga kua takahi ia i te ture, a, e ahei ano kia whainatia kia utu ia i te moni kia kua e neke atu i te tekau hereni mo ia haranga.

61. Ka ahei kia whakaturia e te Komiti tetahi ropu whakahaere i te ora hei whakatutuki i nga tikanga o tenei tekiona. Ko nga moni e pau mo te whakahaerenga i nga mahi ka meingatia ma nga moni o te tangihanga, hui whakaminenga ranei e whakaea i runga i te tikanga kohikohi, i runga ranei i tetahi tikanga e whakaarohia e te Komiti e tika ana.

62. Ki te mea kaore he Komiti i whakaturia hei whakahaere i te Ora mo tetahi kainga he tangihanga, hui whakaminenga ranei kei reira e tu ana, ma nga whanaunga tonu o te tupapaku ma nga kaiwhakahaere ranei o te hui e whakatutuki nga tikanga a nga rarangi o tenei tekiona.